

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

4^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2014-2020

**Αναθεώρηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και
στοιχεία 1ης Αξιολόγησης Εφαρμογής**

Καλαμπάκα, 27 Νοεμβρίου 2018

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014 - 2020

Πρόταση 2ης Αναθεώρησης, έτος 2018

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η **1η Αναθεώρηση** του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Θεσσαλίας 2014 – 2020 (ΠΕΠΘ) εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον 12ο 2017, με την απόφαση με αρ. C (2017) 8471 final. Στόχος της 1ης Αναθεώρησης ήταν η κατανομή στο ΠΕΠΘ πρόσθετων πόρων ύψους 18.101.153 € Κοινοτικής Συνδρομής (22.626.441,25 € Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης (ΣΔΔ)), ως αποτέλεσμα της διαδικασίας τεχνικής προσαρμογής για το έτος 2017 [COM (2016) 311], όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθεώρησε τις συνολικές χορηγήσεις στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» για κάθε κράτος-μέλος για την περίοδο 2017-2020, εφαρμόζοντας τη μέθοδο κατανομής με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία. Ως συνέπεια, ο συνολικός προϋπολογισμός του ανήλθε στα **423.757.115 € Συνολική Δημόσια Δαπάνη**.

Με την εγκύκλιο 55523/ΕΥΣΣΑ 963/23.05.2018 της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ δόθηκαν προς τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων οι βασικές κατευθύνσεις για την αναθεώρηση τους για το έτος 2018.

Η **πρόταση 2^{ης} Αναθεώρησης** του Προγράμματος καταρτίστηκε με στόχο την βελτιστοποίηση του επιδιωκόμενου αποτελέσματος λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και απαιτήσεις στην Θεσσαλία, όπως διαμορφώνονται τρία και πλέον έτη μετά την αρχική έγκριση του ΠΕΠΘ καθώς και τις διαπιστώσεις – προτάσεις της 1^{ης} Αξιολόγησης Αποτελεσματικότητας και Αποδοτικότητας του Προγράμματος, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Η αρχική στόχευση και λογική παρέμβασης δεν μεταβάλλεται, ούτε και ο προϋπολογισμός του Προγράμματος. Η πρόταση 2^{ης} Αναθεώρησης εγκρίθηκε από την Επιτροπή Παρακολούθησης ΠΕΠ.Θ τον 7^ο/2018 με την με αρ. πρ. 2039/23.07.18 Απόφαση της. Ακολούθως, υποβλήθηκε προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της SFC (έκδοση 3.0). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την με αρ. Ref. Ares(2018) 4246285/14.08.18 επιστολή της υπέβαλε παρατηρήσεις που αφορούσαν κύρια στην ανάγκη πρόσθετης τεκμηρίωσης των αλλαγών των τιμών στόχου των δεικτών. Για τις παρατηρήσεις διαμορφώθηκε κείμενο απάντησης σε συνεργασία με τις Ειδικές Υπηρεσίες της Αρχής Συντονισμού, το οποίο συνόδευσε την τροποποιημένη έκδοση του Προγράμματος (έκδοση 3.1) και την επικαιροποιημένη έκδοση των συνοδευτικών εγγράφων και επανυποβλήθηκε στην SFC τις 10.10.18. Βρισκόμενοι σε στενή συνεργασία με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναμένουμε την ολοκλήρωση διαδικασιών για έγκριση της πρότασης 2^{ης} Αναθεώρησης του ΠΕΠΘ, στο προσεχές διάστημα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ

- Ο Προϋπολογισμός του ΠΕΠΘ ανά Ταμείο συγχρηματοδότησης (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ) παραμένει σταθερός.
- Καταργούνται δύο Επενδυτικές Προτεραιότητες (Ε.Π.): η 9^η στο ΕΚΤ (Άξονας 2.α) και η 9δ στο ΕΤΠΑ (Άξονας 2.β), που αφορούν σε επενδύσεις στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων, που είχαν προβλεφθεί με στόχευση στην αντιμετώπιση της φτώχειας περιοχών στη Θεσσαλία, καθόσον αφενός δεν

ενεργοποιήθηκαν έγκαιρα, αφετέρου οι οριζόντιες δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας είναι σημαντικά αυξημένες σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του ΠΕΠΘ.

- επέρχονται αυξομειώσεις προϋπολογισμών μεταξύ Θεματικών Στόχων (Θ.Σ.) και Ε.Π., όπου προέκυψε ότι απαιτείται, τόσο στον Άξονα 2.α συγχρηματοδότησης ΕΚΤ, όσο και στους Άξονες 2.β, 3, 4 και 5 συγχρηματοδότησης ΕΤΠΑ καθώς και στον Άξονα 1 μεταξύ των Ε.Π. του Θ.Σ.3.. Επίσης, στους Άξονες 3, 4 και 5 καταγράφεται και μερική τροποποίηση των Π/Υ τους και συγκεκριμένα ενίσχυση των Αξόνων 3 και 5 από πόρους του Άξονα 4.

- ως συνέπεια των παραπάνω επέρχονται τροποποιήσεις σε δείκτες και τιμές δεικτών.

Στο συνημμένο πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά οι μεταβολές του προϋπολογισμού του ΠΕΠ.Θ σε επίπεδο Ε.Π. μεταξύ 1^{ης} Αναθεώρησης και πρότασης 2^{ης} Αναθεώρησης.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι σε πλήρη συμφωνία με τους ειδικούς κανόνες που αφορούν στο ΕΚΤ και στο ΕΤΠΑ, στις οριζόντιες αρχές καθώς και στο ΕΣΠΑ καθώς και με τα συμπεράσματα – προτάσεις από την ανάλυση της αποδοτικότητας – αποτελεσματικότητας του Προγράμματος στο πλαίσιο της εκπονούμενης σχετικής αξιολόγησης.

ΕΤΠΑ / ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 (Θ.Σ. 1,2,3)

Δεν προτείνεται διαφοροποίηση στον προϋπολογισμό του Άξονα παρότι καταγράφεται σημαντική καθυστέρηση στην ενεργοποίησή του μέχρι και σήμερα, κύρια λόγω καθυστέρησης στην ανάδειξη Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων που αποτελούν και την πλειονότητα του Άξονα (Ε.Π. 1.β και όλες οι Ε.Π. του Θ.Σ.3.). Οι παρεμβάσεις του παραμένουν σημαντικές και αναγκαίες για τη Θεσσαλία. Η μετακίνηση πόρων εντός των Ε.Π. του Θ.Σ. 3 (ενίσχυση της 3α με αντίστοιχες απομειώσεις των 3γ και 3δ) προτείνεται για να καλυφθεί η διάθεση πόρων στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II για παροχή δανείων και εγγυήσεων και στο ΕΠΑΝΕΚ για την χρηματοδότηση νέων τουριστικών επιχειρήσεων που χωροθετούνται στην Θεσσαλία και που δεν μπορούν να καλυφθούν χρηματοδοτικά από την σχετική πρόσκληση.

ΕΤΠΑ / ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2β (Θ.Σ. 9,10)

Ο προϋπολογισμός του Άξονα παραμένει σταθερός.

Ο Θ.Σ. 9 περιλάμβανε τις Ε.Π. 9.α, 9.β, 9.γ και 9.δ. Αναφέρθηκε ήδη ότι η Ε.Π. 9.δ καταργείται λόγω μη ενεργοποίησης των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ) με στόχευση στην αντιμετώπιση της φτώχειας και κάλυψης των αναγκών με οριζόντιες σχετικές δράσεις. Οι Ε.Π. 9.β και 9.γ, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης που κύρια αφορούν (2 εγκεκριμένες και 2 υπό αξιολόγηση) και του σχεδιασμού του τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, επαναδιαμορφώνονται ως προς τους Προϋπολογισμούς τους οι οποίοι μειώνονται κατά 1,275 εκ. € και 1,5 εκ. € αντίστοιχα. Αντίθετα, η Ε.Π. 9.α. ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά 1 εκ. €, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο των δράσεων/ έργων της και διαμόρφωση τελικών απαιτήσεων κόστους αυτών. Επισημαίνεται ότι οι ανάγκες που καταγράφονται στον τομέα της Υγείας που περιλαμβάνει η Ε.Π. 9.α, υπερβαίνουν σημαντικά τον προϋπολογισμό της,

όμως στην παρούσα φάση δεν υπάρχει δυνατότητα για περαιτέρω χρηματοδοτική ενίσχυσή της.

Ο Θ.Σ. 10 περιλαμβάνει την Ε.Π. 10.α, η οποία ενισχύεται χρηματοδοτικά με μεταφορά των πόρων από το Θ.Σ.9, δηλαδή εσωτερικά στον Άξονα, κατά 3,150 εκ. ευρώ. Και εδώ σημειώνεται ότι οι ανάγκες που καταγράφονται στους τομείς Εκπαίδευσης που περιλαμβάνει η Ε.Π. 10.α, υπερβαίνουν σημαντικά τον Π/Υ της, ωστόσο δεν υπάρχει δυνατότητα για περαιτέρω χρηματοδοτική ενίσχυσή της στο ΠΕΠΘ.

ΕΤΠΑ / ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3 (Θ.Σ. 4,5,6)

Ο Άξονας ενισχύεται χρηματοδοτικά με 13,5 εκ. € που στηρίζουν τους Θ.Σ 4 και 6, με αντίστοιχη απομείωση του Άξονα 4.

Ο Θ.Σ. 4 περιλαμβάνει τις Ε.Π. 4.γ και 4.ε. Ο Θ.Σ. ενισχύεται χρηματοδοτικά με ποσό της τάξης των 9,2 εκ. €. Ειδικότερα:

Η Ε.Π. 4.ε που αφορά σε αστικές περιοχές επανεκτιμήθηκε μετά την πρόοδο των Στρατηγικών των ΒΑΑ στο ΠΕΠΘ (που αφορούν στις 4 πρωτεύουσες των Π.Ε. Θεσσαλίας) και των σχετικών δράσεων που αυτές περιλαμβάνουν και μειώνεται χρηματοδοτικά κατά 3,55 εκ. €. Αντίθετα, η Ε.Π. 4.γ ενισχύεται κατά 12,75 εκ. €, στοχεύοντας στην ικανοποίηση των σημαντικών αναγκών που καταγράφονται α) για περαιτέρω στήριξη δράσεων Εξοικονόμησης Ενέργειας σε Δημόσια κτίρια, β) συνεισφορά στο πρόγραμμα Εξοικονομώ κατ' οίκον ή και αυτοτελώς για ενίσχυση χρήσης αερίου σε κατοικίες, για το οποίο δεν είχε αρχικά σχεδιαστεί συμμετοχή του ΠΕΠΘ, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη στήριξης της ανάπτυξης του Φυσικού Αερίου στη Θεσσαλία σε αντικατάσταση άλλων μορφών ενέργειας, κυρίως ηλεκτρικής, στην οικιακή χρήση, προς όφελος κυρίως του περιβάλλοντος. Για την Ε.Π. 4.γ προτείνεται νέος Ειδικός Στόχος και Δείκτες.

Ο προϋπολογισμός του Θ.Σ. 5 δεν μεταβάλλεται, ωστόσο σημειώνεται ότι οι προκύπτουσες ανάγκες εκτιμώνται ότι θα απαιτήσουν μεγαλύτερο προϋπολογισμό για την ικανοποίησή τους, δεδομένου ότι σημαντικό μέρος των πόρων της Ε.Π. περίπου στο 50% αυτών έχει δεσμευτεί από ένα έργο phasing της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

Ο Θ.Σ. 6 ενισχύεται χρηματοδοτικά με ποσό της τάξης των 4,35 εκ. €. Αναλυτικότερα:

Η Ε.Π. 6.α ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά 3,625 εκ. €, προκειμένου να ικανοποιήσει κατά το δυνατόν καλύτερα τις δράσεις Α' χρηματοδοτικής προτεραιότητας του εγκριμένου ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας σε συνέργεια με τους πόρους των Τομεακών Προγραμμάτων και λαμβάνοντας υπόψη τα σημερινά μεγέθη των υπόψη δράσεων. Οι Ε.Π. 6.β, 6.γ και 6.δ δεν μεταβάλλονται, παρότι οι ανάγκες που καταγράφονται έναντι των διατιθέμενων πόρων προκύπτουν αυξημένες, χωρίς ωστόσο δυνατότητα να ικανοποιηθούν στην παρούσα φάση. Η Ε.Π. 6.ε ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά 0,72 εκ. €, μετά τον επανυπολογισμό του κόστους των δράσεων των Στρατηγικών ΒΑΑ που εμπίπτουν σε αυτήν καθώς και των λοιπών δράσεων που έχουν ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο αυτής.

ΕΤΠΑ / ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4 (Θ.Σ. 7)

Ο Άξονας απομειώνεται χρηματοδοτικά κατά 15 εκ. €, προκειμένου να στηρίξει τις δράσεις των Αξόνων 3 και 5. Η χρηματοδοτική απομείωση προτείνεται χωρίς αντίστοιχη απομείωση των στόχων του, οι οποίοι εκτιμάται ότι θα ικανοποιηθούν στο σύνολό τους. Αυτό είναι δυνατόν λόγω κυρίως των σημαντικών ποσοστών εκπτώσεων που επιτεύχθηκαν στους διενεργηθέντες διαγωνισμούς ανάδειξης αναδόχων στις πράξεις που εντάχθηκαν στον Άξονα 4 και που αναμένεται να συνεχίσουν να υφίστανται. Σε επίπεδο Ε.Π. προτείνεται ενίσχυση της Ε.Π. 7.β κατά 4 εκ. € και μείωση της Ε.Π. 7α κατά 19 εκ. €. Το μεγαλύτερο

μέρος της μείωσης της 7.α οφείλεται στο σημαντικά μειωμένο εκτιμώμενο σήμερα κόστος στον τομέα των σιδηροδρομικών έργων έναντι του αρχικά προβλεπόμενου.

ΕΤΠΑ / ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 (ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ)

Ο Άξονας ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά 1,45 εκ. € προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες που καταγράφονται, κυρίως για την υποστήριξη των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων.

ΕΚΤ / ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2α (Θ.Σ. 8, 9)

Δεν σημειώνεται μεταβολή στον Προϋπολογισμό του Άξονα. Προτείνεται ενίσχυση του τομέα της απασχόλησης (Θ.Σ.8 / Ε.Π. 8iii) κατά 1,7 εκ. €, με μεταφορά πόρων από το Θ.Σ. 9. Η ενίσχυση της Ε.Π. 8iii κρίνεται αναγκαία, αφενός για να καλύψει τις προβλεπόμενες δράσεις των Στρατηγικών ΒΑΑ όπως προέκυψαν, αφετέρου για να ενισχύσει οριζόντια σχετικές δράσεις με επικέντρωση στις προτεραιότητες της RIS3 Θεσσαλίας.

Κύριες αλλαγές έναντι του εγκεκριμένου σήμερα ΠΕΠΘ, ως ισχύει με την 1η Αναθεώρησή του, αποτελούν :

α) η κατάργηση της Ε.Π. 9vi, προϋπολογισμού 8,75 εκ. €, που αφορούσε σε επενδύσεις στο πλαίσιο στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων, που είχαν προβλεφθεί στο ΠΕΠΘ με στόχευση στην αντιμετώπιση της φτώχειας ορισμένων περιοχών στη Θεσσαλία. Όπως προαναφέρθηκε, οι οριζόντιες δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας προωθήθηκαν σημαντικά αυξημένες σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του ΠΕΠΘ –χρηματοδοτικά και σε κατηγορίες δράσεων- επομένως η στόχευση της Ε.Π. ικανοποιείται έμμεσα μέσω δράσεων σε άλλες Ε.Π. του ΕΚΤ. Παράλληλα, η ενίσχυση της Ε.Π. 8iii καλύπτει κατά ένα μέρος την ενίσχυση της απασχόλησης που θα υλοποιούνταν μέσω των ΤΑΠΤΟΚ..

β) η χρήση ρήτρας ευελιξίας στην Ε.Π. 9v που αφορά σε δράσεις στήριξης κοινωνικής επιχειρηματικότητας, για το μέρος που άπτεται αντικειμένου του ΕΤΠΑ, τόσο για λόγους διαχείρισης όσο και για το λόγο ότι κρίνεται επαρκής ο Π/Υ της για να καλύψει τις σχετικές ανάγκες χωρίς απομείωση της στόχευσης. Όπως προαναφέρθηκε η αντίστοιχη Ε.Π. 9.γ του ΕΤΠΑ απομειώνεται ως προς το μέρος αυτό.

ΕΚΤ / ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 (ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ)

Δεν προτείνεται καμία διαφοροποίηση στον Άξονα.